

## รายงานความก้าวหน้าโครงการวิจัย (2546)

ศิริพร ทองอารีย์ (Siriporn Thongaree)\*

**ชื่อโครงการ :** โครงการวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพ

โครงการศึกษาสถานภาพ การแพร่กระจาย ความชุกชุม และประชากรชนิดที่หายาก ใกล้จะสูญพันธุ์และมีความสำคัญในพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย รวมถึงผลกระทบจากนกในพื้นที่ชุ่มน้ำและระบบนิเวศใกล้เคียง

**ผู้ดำเนินโครงการวิจัย :**

นางสาวศิริพร ทองอารีย์

นายอาทิตย์ จำปาน้อย

นายมารุต พรหมเชื้อ

นายสุทธิรักษ์ หนองแก้ว

**หน่วยงานที่รับผิดชอบ :**

สถานีวิจัยสัตว์ป่าพรุ-ป่าสาละ-บาลา

**วัตถุประสงค์ :**

1. เพื่อทราบสถานภาพและการแพร่กระจายของนกน้ำ ในพื้นที่ชุ่มน้ำ ของประเทศไทย(พื้นที่มอบหมาย ภาคใต้ตอนล่าง)
2. เพื่อติดตามตรวจสอบสถานภาพ และการเปลี่ยนแปลงการปรากฏของชนิดพันธุ์นกน้ำโดยเฉพาะชนิดที่หายากใกล้จะสูญพันธุ์และมีความสำคัญในพื้นที่ชุ่มน้ำ
  1. เพื่อทราบแหล่งทำรังวางไข่ แหล่งพักนอน และแหล่งอาศัยของนกน้ำ และติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นถิ่นอาศัยของนกน้ำชนิดที่หายากใกล้จะสูญพันธุ์และมีความสำคัญในพื้นที่ชุ่มน้ำ
  2. เพื่อประเมินศักยภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ และเสนอแนวทางในการอนุรักษ์ ปรับปรุงพื้นที่ ให้เหมาะสมต่อการเป็นแหล่งอาศัยแหล่งพักนอน และแหล่งสร้างรังวางไข่ของนกน้ำอย่างยั่งยืนโดยอยู่บนพื้นฐานที่จะทำให้เกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด พร้อมทั้งได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูควบคู่ไปด้วย
  3. การสำรวจและติดตามการปรากฏของชนิดพันธุ์ และการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของนกน้ำ ในพื้นที่ชุ่มน้ำ ที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำ

**พื้นที่ศึกษาและวิจัย :**

อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม จ. ตรัง , เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหมู่เกาะลิบง จ. ตรัง, ป่าชายเลนปะเหลียน-ละงู จ. สตูล เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ทะเลสาบสงขลาสงขลา จ. สงขลา เขตห้ามล่าหนองปลักพระยาและเขาระยาบังสา จ. สตูล, ยะลา ปากแม่น้ำโกลก จ. นราธิวาส , ป่าพรุ จ. นราธิวาส , อ่าวปัตตานี-ยะหริ่ง จ. ปัตตานี

### วิธีการศึกษา :

1. สำรวจเก็บข้อมูลด้านกายภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำแต่ละแห่ง บันทึกพิกัด รายละเอียดของพื้นที่ชุ่มน้ำ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมถ่ายภาพ
2. สำรวจและติดตามการปรากฏของชนิดพันธุ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำ
3. การสำรวจแหล่งพักนอน (Rooting size) และ แหล่งทำรังวางไข่ (Nesting size) ของนกน้ำชนิดที่หายาก ใกล้สูญพันธุ์ และมีความสำคัญในพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งนกน้ำชนิดที่ทำการเป็นกลุ่ม (Colony)

### ผลการศึกษา :

ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่ชุ่มน้ำที่รับผิดชอบรวม 7 แห่ง ได้แก่ ป่าพรุโต๊ะแดง พบชนิดนก 12 ชนิด, เขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองปลักพระยา - เขาพระยาบ้งสา พบชนิดนก 17 ชนิด, ทะเลสาบสงขลา พบชนิดนก 19 ชนิด, เกาะลิบง พบชนิดนก 19 ชนิด, อุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม พบชนิดนก 2 ชนิด, ปะเหลียน - ละงู พบชนิดนก 10 ชนิด, อ่าวปัตตานี พบชนิดนก 9 ชนิด และได้สำรวจนกในพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มเติมจากที่กำหนด ดังนี้ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน พบชนิดนก 6 ชนิด, ปากแม่น้ำโกลก 8 ชนิด, เขื่อนปัตตานี พบชนิดนก 5 ชนิด, สวนกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบชนิดนก 4 ชนิด